

JAARVERSLAG 2023
STICHTING ZUID-AFRIKA HUIS
NEDERLAND

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Algemeen	3
Bestuursverslag	4
Balans per 31 december 2023	9
Staat van Baten en Lasten 2023	10
Kasstroomoverzicht	11
Toelichting algemeen	12
Toelichting balans	18
Toelichting Staat van Baten en Lasten	20
Begroting 2024	22

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van het Zuid-Afrika Huis Nederland(SZAHN)

Statutaire naam: Stichting Zuid-Afrika Huis Nederland

Opgericht: 9 oktober 1888

Kamer van Koophandel: 41216025

ANBI registratie onder RSIN/fiscaal nummer: 002565821

Voorzitter: Jan Schinkelshoek

Directeur: Angelie Sens

Adres: Keizersgracht 141-C 1015 CK Amsterdam

Telefoon: +31 (0) 20-6249318

Email adres: info@zuidafrikahuis.nl

Website: www.zuidafrikahuis.nl

Bankrekening: NL 36INGB 0007 9220 41

Tekstbijdragen

Angelie Sens en Reinier de Lang

Samenstelling financieel verslag

Reinier de Lang

Vaststelling jaarrekening

De jaarrekening werd vastgesteld in de bestuursvergadering van 28 september 2023

Bestuursverslag 2023

Terugblikken en vooruitkijken

In 2023 vierde het Zuid-Afrikahuis met diverse evenementen, dat het honderd jaar in het pand Keizersgracht 141 is gevestigd. Dit jubileum stond in het teken van vieren, maar ook in het teken van (zelf)reflectie en rekenschap geven van de geschiedenis van de koloniale collectie van het Zuid-Afrikahuis, en, de geleerde lessen indachtig, vooruitkijken naar een andere, nieuwe toekomst voor het Huis.

In het najaar van 2023 brachten de voorzitter van het Algemeen Bestuur en de directeur voor het eerst sinds de uitbraak van de Covid-pandemie weer een bezoek aan Zuid-Afrika. De banden tussen bestaande en nieuwe partners en relaties werden aangehaald, vernieuwd en aangegaan. Ook deze reis stond in het teken van (zelf)reflectie, verandering en vernieuwing waar het de relaties tussen Nederland en Zuid-Afrika aangaat.

Het Zuid-Afrikahuis is en blijft cultureel aanspreekpunt voor Zuid-Afrika, Nederland en België. Als schakelpunt tussen deze landen richt het zijn focus op de Afrikaanse culturen, geschiedenissen en talen, in het bijzonder het Afrikaans. Aandacht voor het Afrikaans is inclusief en is gericht op alle gemeenschappen in Zuid-Afrika die in het Afrikaans communiceren. Speciale aandacht is er voor de varianten van het Afrikaans, die evenzovele vormen en uitingen van vertegenwoordigen. Het Zuid-Afrikahuis werkt en bouwt aan een instituut dat inclusiviteit en diversiteit hoog in het vaandel heeft staan. Daarbij staan bibliotheek, archief en de evenementen als kernactiviteiten centraal.

Bibliotheek en archief

In 2023 telde de bibliotheek 204 leden.

Er werden 497 bezoeken aan de bibliotheek en het archief gebracht voor het lenen/terugbrengen van boeken, het raadplegen van het archief en de beeldbank, en het deelnemen aan een rondleiding.

Het Huis heeft ook in 2023 weer een aantal nieuwe titels - 453 welgeteld - kunnen aanschaffen, mede dankzij schenkingen van particulieren en een aantal grote uitgevers in Zuid-Afrika, waaronder NB Uitgevers, Kraal Uitgewers, Umuzi in Kaapstad en Protea Boekhuis in Pretoria.

Cursussen en leeskring

In 2023 telde het Zuid-Afrikahuis 34 cursisten. Voor de cursussen Afrikaans beginners (11), Afrikaans gevorderden, Afrikaans Conversatie (5) tekenden 16 mensen in, terwijl er op de cursus Nederlands voor Afrikaanstaligen 18 mensen afkwamen.

De literaire leeskring werd in 2023 door 75 deelnemers bezocht.

Het totaal aantal -fysieke- bezoekers voor bibliotheek/archief en cursussen en leeskring kwam in 2023 uit op 606 personen.

Evenementen

Het Zuid-Afrikahuis heeft in 2023 wederom een scala aan hybride (fysiek en digitaal) evenementen georganiseerd.

2023 was een jubileumjaar voor het Huis. De reden: het pand Keizersgracht 141 werd op 1 november 1923 aangekocht; precies honderd jaar geleden dus. Op de Nieuwjaarsreceptie in januari werd dit jubileumjaar officieel geopend met de overhandiging van het eerste exemplaar van de eenmalige glossy Verbonden met Zuid-Afrika aan Gerrit Schutte.

Diverse evenementen werden georganiseerd om dit jubileum luister bij te zetten.

Eén van de hoogtepunten was op 25 mei de **jubileumconferentie 'Open de archieven!' / 'Open the Archives!'**, waarvoor de Universiteit van Amsterdam gastvrijheid verleende. Tal van sprekers uit binnen- en buitenland gaven acte de présence met hun bijdragen over wat een koloniale collectie als het Zuid-Afrikahuis zou moeten zijn en worden. (https://www.youtube.com/watch?v=UbnzIzKge_c).

Een hoogtepunt van een andere orde was het **driedaagse Festival voor het Afrikaans** in theater De Regentes in Den Haag. Op 24, 25 en 26 november kon het toegewijde publiek genieten van literatuur, poëzie, theater en muziek. Het was een daverend succes.

Op 29 november stond de **leerstoel van het Huis** centraal. Bijzonder hoogleraar Margriet van der Waal ging onder de titel 'Soese tightrope tussen twee buildings' in op de betekenis van de Zuid-Afrikaanse letterkunde, cultuur en geschiedenis (de titel van de leerstoel) op de academische onderzoeks- en onderwijspraktijk in Nederland (https://www.youtube.com/watch?v=r_UChOGbDU0).

Binnen het programma **Boeken uit het Huis** (in samenwerking met de Taalunie) sprong de aflevering op 23 februari met Antjie Krog over haar nieuwe bundel Plunder/Plundering eruit, zoals uit het aantal kijkers op youtube blijkt. Yves T'Sjoen was de gespreksleider en ging behalve met Krog zelf, ook in gesprek met de vertalers Robert Dorsman en Jan van der Haar.

Andere boeken die gepresenteerd en/of besproken werden, waren onder meer Winnie & Nelson van Johnny Steinberg en Geen land voor dromen, waarin Olf Praamstra en Eep Francken meer dan vier eeuwen Nederlandstalige literatuur in Zuid-Afrika de revue laten passeren.

In totaal werden er in 2023 26 evenementen georganiseerd met een totaal van 1.160 fysieke bezoekers (inclusief Open Monumentendagen 2023).

Deze evenementen zijn (bijna allemaal) terug te zien op het officiële Youtube-kanaal van het Zuid-Afrikahuis (<https://www.youtube.com/channel/UCgzSGZdb04u4WcR13Xa1mbg/videos>), waar 6.217 digitale bezoekers/kijkers op afstemden.

Programma's

Voor het eerst sinds de Covid-crisis werd er weer een inkomend **Jongerenproject** georganiseerd. Twaalf studenten uit Zuid-Afrika waren in de zomer zo'n drie weken te gast in België en Nederland. Niet voor niets heet het studiereis: ze kregen een prachtig gevuld programma aangeboden door de Vlaams Zuid-Afrikaanse Vereniging (VZAV; België) en het Zuid-Afrikahuis (Nederland).

Ook het programma **Joernalis in die Huis** werd weer voortvarend opgepakt. We mochten zes journalisten verwelkomen op de Keizersgracht, die elk twee maanden in Amsterdam verbleven: Dennis Delpont, Hanri Wondergem, Deon Raath, Philda Essop, Carl Thomas en William Horne. Allen deden ze uitgebreid verslag van hun ervaringen en wederwaardigheden, zowel in hun eigen media in Zuid-Afrika als voor de communicatie-uitingen van het Zuid-Afrikahuis.

Communicatie

De website van het Zuid-Afrikahuis (www.zuidafrikahuis.nl) mocht in 2023 14.317 unieke bezoekers ontvangen.

Het digitale tijdschrift Spectrum (verschijnt tien keer per jaar) maakt sinds april 2020 deel uit van de website en is toegankelijk voor de vrienden en andere belangrijke relaties van het Zuid-Afrikahuis: 547 vrienden en relaties ontvingen Spectrum in 2023. De maandelijkse Nieuwsbrief werd in 2023 elke maand door 1.242 mensen ontvangen en gelezen.

Op social media had het Huis in 2023 de volgende volgers: Facebook 2.300; Instagram 1.200; LinkedIn 435; Twitter 423; en op Youtube 320 abonnees.

Zoals gezegd: in totaal hebben in 2023 6.217 personen naar onze evenementen op het officiële Youtube-kanaal van het Zuid-Afrikahuis (terug)gekeken.

Financiële gang van zaken

Zoals uit de jaarcijfers blijkt, behaalde de Stichting Zuid-Afrikahuis Nederland in 2023 een positief resultaat van € 787.108. In 2022 was dit een negatief resultaat van € 1.264.648. De fluctuaties worden veroorzaakt door de koersresultaten op onze beleggingen. Het resultaat wordt ten gunste gebracht van de overige reserves. Voor de financiering van zijn activiteiten is het Zuid-Afrikahuis vrijwel geheel afhankelijk van de opbrengsten uit beleggingen.

De balansverhoudingen vertoonden geen bijzondere schommelingen.

In 2023 stond de Beleggingsadviescommissie, bestaande uit dhr. prof.dr. W. Boeschoten en dhr.mr. F. Mertens, het Algemeen Bestuur (AB) bij. Vanuit het AB heeft bestuurslid dhr. mr. A. Waaijer zitting in deze commissie.

ANBI status

De ANBI-status van de stichting vereist dat de stichting 90% van haar uitgaven relateert aan haar doelstellingen. Feitelijk houdt dat in dat het vermogen van de stichting, afgezien van incidentele mutaties door erfstellingen en dergelijke, mag groeien met het inflatiepercentage. De enige jaren geleden in gang gezette processen van heroriëntatie vormen een basis voor de jaarlijkse (interne) toets op onze ANBI-status.

Ondersteuning

In 2023 continueerde de stichting haar subsidies aan het SASNEV (Suid-Afrikaanse Sentrum vir Nederland en Vlaandere). Daarnaast ondersteunde de stichting leerstoelen aan de Universiteit van Amsterdam en de Universiteit Gent.

Fondsenwerving

SZAHN doet incidenteel een beroep op externe fondsen en subsidiegevers en -loketten voor (eenmalige) projecten. In Nederland wordt sinds een aantal jaren door vooral de grotere fondsen (Cultuurfonds, Mondriaan Fonds e.d.) de voorwaarde gesteld om de zogeheten codes te onderschrijven bij het doen van een aanvraag. Deze moeten idealiter terugkomen in de jaarverslagen.

SZAHN heeft in het kader van de fondsenwerving voor het honderdjarig Jubileum, inclusief het Festival voor het Afrikaans, deze codes in een aantal subsidieaanvragen onderschreven.

Het gaat om de volgende drie codes:

- Fair Practice Code

De kernwaarden hierbij zijn: solidariteit, diversiteit, duurzaamheid, vertrouwen en transparantie zowel binnen de organisatie als naar buiten toe; en het zich houden aan de richtlijnen kunstenaarshonoraria (fair pay).

- Governance Code Cultuur

De kernwaarden hierbij zijn: waarde scheppen voor en in de samenleving; integer en rolbewust handelen; zorgvuldig besturen; goed toezicht uitoefenen. Binnen deze code wordt uitgegaan van een gecombineerd bestuur- en raad-van-toezicht-model.

- Code Diversiteit en Inclusie

Deze code is een gedragscode van, voor en door de Nederlandse culturele en creatieve sector over diversiteit en inclusie. De code is een instrument van zelfregulering. Het doel van de code is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Een basisvereiste is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: als maker, producent, werkende en publiek. Zo wordt de sector van iedereen. Iedereen draagt er op wijze aan bij. Iedereen wordt gewaardeerd, gerespecteerd, gehoord en voelt zich thuis in de sector.

In deze code staan vier P's centraal: Programma, Publiek, Personeel, Partners.

Bestuur

De **samenstelling van het Algemeen Bestuur** van de Stichting Zuid-Afrikahuis Nederland per 31 december 2023 was als volgt:

J. Schinkelshoek, voorzitter
jhr. mr. M.L.E. Storm van 's Gravesande, vicevoorzitter
mr. A. Waaijer, secretaris
mr. J.J. van der Gouw, penningmeester
lic. A. Buyse, lid
prof.dr. P.J. Hattingh, lid
mr. B.W. Hopperus Buma, lid - tot en met 31 december
mw. S.T.E. van Putten-Velthuisen MA, lid
ds. drs. J.H. Röselaers, lid
mw. mr. B.M.I.A.G.J. van Schoote, lid
dr. J.J.V. Kuitenbrouwer, lid - per 1 januari 2025

Het Algemeen Bestuur vergaderde in 2023 op 7 maart, 15 juni, 28 september en 11 december.

Het Dagelijks Bestuur vergaderde in 2023 maandelijks.

Personeel

In 2023 had de stichting in totaal acht (tijdelijke) medewerkers in dienst:

Mw. dr. Angelie Sens, directeur van het Zuid-Afrikahuis (0,6 fte)
Mw. Bianca Oortwijn, bibliothecaris (0,6 fte)
Mw. Jamy van Baarsel, coördinator communicatie en evenementen (0,8 fte)
Dhr. Simon Scholte ter Horst MA, assistent-bibliothecaris en archivist (0,6-0,8 fte) - tot 1 oktober
Mw. Sabine Bruyn, assistent-bibliothecaris (0,3 fte) - vanaf 1 maart
Mw. Rosalie Dols MA, informatiespecialist (0,6 fte) - vanaf 1 september
Dhr. Reinier de Lang, administrateur (0,2 fte) - vanaf 1 juni
Dhr. Wessel van Arnhem, werkstudent (0,4 fte) - vanaf 1 december

Vrijwilligers

In 2023 kon het Zuid-Afrikahuis ook rekenen op de inzet van Francine Maessen MA, Rozé Mettler, alsmede de vrijwillige inzet van de dames Sabine Bruyn, Francine Maessen MA, Suzette Anker, Nassima Saïd en de heren prof.dr. G.J. Schutte, Marco Morra MA, André Paijmans en Jacques Janssen.

Het Huis had in 2023 twee stagiaires: mw. India Cives Enriquez (ROC) en dhr. Koen Ambrose (EUR).

Op vrijwillige basis waren in 2023 de volgende personen lid van de commissies binnen de stichting:
Jurijn de Vos MA, Pip Jurgens.

- De Bibliotheekcommissie: dr. Robin Buning (voorzitter), Cees Klapwijk, drs. Lidy Jansen, prof.dr. Charles Jeurgens, prof.dr. Margriet van der Waal. De vergaderingen werden bijgewoond door bestuurslid dr. Vincent Kuitenbrouwer.

Het bestuur is medewerkers en vrijwilligers zeer erkentelijk voor hun inzet in 2023.

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na resultaatbestemming)

		31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA	Ref	€	€
Materiele vaste activa	1	88.328	111.830
Financiele vaste activa	2	9.780.500	8.669.542
Vorderingen en overlopende activa	3	113.479	70.625
Liquide middelen	4	448.467	705.366
TOTAAL		10.430.774	9.557.363

		31-12-2023	31-12-2022
PASSIVA	Ref	€	€
Reserves en fondsen			
-Reserves			
Stichtingskapitaal		435.311	435.311
Overige reserves	5	8.446.281	7.655.107
Bestemmingsreserve Zuid Afrikahuis v.o.f.	6	991.164	991.164
		9.872.756	9.081.582
-Fondsen			
Bestemmingsfonds Dirk Bax	7	435.865	435.865
Bestemmingsfonds SAI	8	18.800	22.866
		454.665	458.731
Kortlopende schulden	9	103.353	17.049
TOTAAL		10.430.774	9.557.362

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

Baten	Ref	werkelijk €	begroot €
Beleggingsresultaat	10	1.236.573	-
Dividend		-	-
Bibliotheek	11	1.943	-
Evenementen en cursussen	12	45.705	-
Overigen	13	8.856	-
		<u>1.293.076</u>	<u>-</u>
Lasten			
Personeelskosten	14	188.184	234.000
Afschrijvingskosten	15	25.424	-
Huisvestingskosten	16	79.582	64.000
Kantoor-en algemene kosten	17	38.735	39.500
Kosten doelstellingen	18	138.875	117.500
Financiële baten en lasten	19	35.168	-
		<u>505.968</u>	<u>455.000</u>
Te verdelen resultaat		<u>787.108</u>	
Verdeling saldo			
mutatie overige reserve		791.174	
mutatie SAI Fonds		-4.066	
		<u>787.108</u>	

Kasstroomoverzicht volgens de indirecte methode

	€
Saldo van baten en lasten	787.108
Aanpassingen voor:	
Afschrijvingen	23.502
Veranderingen werkkapitaal	
Mutatie vorderingen	-42.854
Mutatie effecten	-1.110.959
Mutatie schulden	86.304
Mutatie liquide middelen	-256.899
Liquide middelen per 1 januari	705.366
Liquide middelen per 31 december	448.467
	-256.899

DOELSTELLINGEN, GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

1.1 Activiteiten

De activiteiten van de Stichting Zuid-Afrikahuis Nederland (hierna: SZAHN) worden ontleend aan haar statuten. De statuten is in de loop van 2021 aangepast. Deze **doelstelling** is als volgt omschreven:
(a) het bevorderen van de banden tussen Nederland en Zuid-Afrika in ruime zin, in het bijzonder culturele;
(b) het bevorderen van de kennis en studie van de Afrikaanse taal en cultuur; en geschiedenis van Zuid-Afrika en het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- (a) instellingen op te richten of te steunen die in dezelfde geest werkzaam zijn en door financiële steun te verlenen aan hetgeen bevorderlijk is voor de vestiging en instandhouding van in het bijzonder culturele, en economische betrekkingen tussen Nederland en Zuid-Afrika;
- (b) het in stand houden van een bibliotheek en archief en een informatie- en documentatiecentrum over Zuid-Afrika in Nederland en het oprichten en in stand houden van één of meer bijzondere leerstoelen voor de Afrikaanse taal- en letterkunde, en de cultuur en geschiedenis van Zuid-Afrika. De eerste leerstoel is aan een Nederlandse universiteit. Indien er twee of meer leerstoelen zijn, kan de tweede leerstoel ook aan een universiteit in Vlaanderen worden gekoppeld;
- (c) fondsenwerving in Nederland en Zuid-Afrika en voorts door alle andere wettige middelen, welke naar het oordeel van het bestuur aan het doel van de stichting bevorderlijk kunnen zijn..

De stichting tracht deze doelstellingen te verwezenlijken uit de opbrengsten van de haar toevertrouwde gelden. Zoals uit de balans blijkt zijn de gelden voornamelijk belegd in effecten.

SZAHN werkt nauw samen met de Stichting Studiefonds voor Zuid-Afrikaanse Studenten (SFZA).

De stichting neemt voor 50 % deel in Zuid-Afrikahuis V.O.F. Deze joint venture is verkregen tegenover de overdracht van het eigendom in het Zuid-Afrikahuis in 2014. De waardestijging is afzonderlijk in het eigen vermogen weergegeven als een bestemmingsreserve.

1.2 Stelselwijzigingen

In 2023 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

1.3 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening maakt het bestuur van de stichting inschattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

1.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij het opstellen is rekening gehouden met de specifieke situatie bij de stichting waar in hoge mate sprake kan zijn van mutaties die geen kasstroom tot gevolg hebben gehad. Het gaat daarbij vooral om de verwerking van de niet-gerealiseerde koersverschillen die ontstaan als gevolg van de bij de stichting toegepaste waarderingsgrondslag voor de effecten, namelijk die op beurswaarde.

1.5 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven, die zijn uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving (C1).

Activa en passiva (met uitzondering van de joint venture en het eigen vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele (beurs)waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de nominale waarde of de verkrijgingsprijs. De jaarrekening is opgesteld in euros.

In de balans en staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Deze referenties verwijzen naar de toelichting.

1.6 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, alleen de presentatie van de cijfers zijn gewijzigd.

1.7 Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

De balansposten die betrekking hebben activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.

De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

1.8 Financiële vaste activa

Zuid-Afrikahuis V.O.F. te Amsterdam is aangemerkt als een joint venture. Met de andere vennoot wordt de zeggenschap gezamenlijk uitgeoefend. De 50%-participatie in de V.O.F., waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, is opgenomen op basis van de nettovermogenswaarde in overeenstemming met RJ 215.201 en art. 2:389 BW. De nettovermogenswaarde is berekend op basis van de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

1.9 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

1.10 Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen reële waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

1.11 Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen actuele waarde (reële waarde). De reële waarde van beursgenoteerde effecten is gelijk aan de beurswaarde.

Waardeveranderingen van deze effecten worden direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de effecten worden toegerekend aan de desbetreffende aan- en verkopen.

1.12 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen zijn vrij beschikbaar.

1.13 Eigen vermogen

Het eigen vermogen is zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Indien aan een deel van het eigen vermogen een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen. Deze beperking in het bestedingsdoel kan door het bestuur van de stichting of door derden zijn opgelegd. Indien deze beperking door derden is opgelegd dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag en de beperkte doelstelling van ieder bestemmingsfonds vermeld. Ook de reden van deze beperking en alle overige voorwaarden die door de derden zijn gesteld, worden vermeld.

Indien de beperking zoals bedoeld in de vorige alinea niet door derden, maar door het bestuur is aangebracht, wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve (en niet als bestemmingsfonds). In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld. Ook het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht, wordt vermeld.

Alle vermogensmutaties worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Uitgaven die worden gedekt uit bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen worden eveneens in de staat van baten en lasten verantwoord.

1.14 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Rentebaten uit obligaties worden toegerekend aan de periode waarop de rente betrekking heeft. Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op actuele waarde gewaardeerde opgenomen effecten.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden afzonderlijk in de (toelichting op de) staat van baten en lasten verwerkt onder vermelding van de aard van de bestemming; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden gereserveerd in de desbetreffende bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en). Een onttrekking aan bestemmingsreserve respectievelijk -fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

1.15 Ontvangen subsidies

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat van het jaar gebracht ten laste waarvan de gesubsidieerde bestedingen komen en waarin de opbrengsten zijn gederfd dan wel het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Investingssubsidies worden als vooruit ontvangen onder de passiva opgenomen of worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag.

1.16 Koersverschillen

Koersverschillen, die ontstaan bij de afwikkeling van monetaire transacties in vreemde valuta, worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

1.17 Lasten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

1.18 Afschrijvingen

De afschrijvingen op bedrijfsgebouwen en overige materiële vaste activa worden gebaseerd op de

1.19 Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

1.20 Pensioenen

SZAHN heeft voor de personeelsleden een pensioenregeling afgesloten. Voor toegezegde bijdrageregelingen betaalt de stichting op contractuele basispremies aan een verzekeringsmaatschappij. Behalve de betaling van premies heeft SZAHN geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

1.21 Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

1.22 Verstrekte subsidies

Subsidieverplichtingen worden ten laste van het boekjaar gebracht waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de subsidieontvanger is medegedeeld en er een in rechte afdwingbare verplichting is ontstaan, ongeacht in welk boekjaar de subsidie wordt uitgekeerd. Een in rechte afdwingbare verplichting kan ook op een andere wijze ontstaan.

2. Joint venture Zuid Afrikahuis v.o.f.

Het betreft het aandeel in de joint venture Zuid-Afrikahuis V.O.F. te Amsterdam, opgericht op 17 april 2014. De verkrijgingsprijs is feitelijk de boekwaarde van het pand aan de Keizersgracht dat per eerdergenoemde datum is overgedragen aan de V.O.F. De waardering in deze balans is gebaseerd op het aandeel (50 %) in de netto vermogenswaarde. Het verschil tussen de toegekende waarde en de feitelijke kostprijs is in het eigen vermogen verantwoord als een bestemmingsreserve.

TOELICHTING OP DE BALANS : ACTIVA

1 Materiele vaste activa	2023	2022
	€	€
Boekwaarde begin boekjaar	312.355	310.433
mutaties		
investeringen		-
desinvesteringen	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-224.027	-198.603
Boekwaarde einde boekjaar	88.328	111.830
2 Financiële vaste activa		
Deelneming in Zuid Afrikahuis v.o.f.	1.000.000	1.000.000
Effecten Vastrentende waarden: Insinger	1.695.098	1.068.624
Effecten Aandelen: Insinger	7.085.403	6.600.917
Boekwaarde einde boekjaar	9.780.500	8.669.542
3 Vorderingen en overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
Debiteuren	563	505
Overige vorderingen	16.070	2.168
RC Zuid Afrikahuis v.o.f.	29.955	29.955
Vooruitbetaalde kosten	15.366	4.858
Dividend belasting	51.525	33.139
Boekwaarde einde boekjaar	113.479	70.625
4 Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Kas	583	-
NL29INGB0004198822	1.905	1.999
NL44INGB0000067128	6.808	4.433
NL36INGB0007922041	12.243	135.915
ING spaarrekening	-	273
Insinger	413.859	549.744
Nedbank 1604127724	11.786	11.786
NEDBANK 1009863002	1.282	1.216
Boekwaarde einde boekjaar	448.467	705.366
Balanstotalen	10.430.774	9.557.363

TOELICHTING OP DE BALANS : PASSIVA**Reserves en fondsen**

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Stichtingskapitaal	435.311	435.311
Overige reserves	8.446.281	7.655.107
Bestemmingsreserve Zuid Afrikahuis v.o.f.	991.164	991.164
Bestemmingsfonds Dirk Bax	435.865	435.865
Bestemmingsfonds SAI	18.800	22.866
	10.327.421	9.540.313

Reserves**5 Overige reserves**

	2023	2022
Saldo per 1 januari	7.655.107	8.919.756
Af(-)Bij(+): resultaat boekjaar	787.108	-1.264.649
Bij: onttrekking aan bestemmingsfonds	4.066	-
saldo per 31 december	8.446.281	7.655.107

6 Bestemmingsreserve Zuid Afrikahuis v.o.f.

	2023	2022
Saldo per 1 januari	991.164	991.164
Mutaties	-	-
saldo per 31 december	991.164	991.164

Fondsen**7 Bestemmingsfonds Dirk Bax**

	2023	2022
Saldo per 1 januari	435.865	435.865
saldo per 31 december	435.865	435.865

8 Bestemmingsfonds SAI

	2023	2022
Saldo per 1 januari	22.866	22.866
onttrekking 2022	-741	-
onttrekking 2023	-3.325	-
Dotatie aan overige reserves	-4.066	-
saldo per 31 december	18.800	22.866

VERVOLG TOELICHTING OP DE BALANS : PASSIVA

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
9 Kortlopende schulden		
Crediteuren	28.345	7.215
Af te dragen loonheffing	3.889	3.204
Reservering vakantiegeld	7.691	6.773
Afgedragen pensioen	-	-1.617
Nog te betalen accountantskosten	445	424
Nog te ontvangen facturen	354	-
Te betalen bankkosten	55	62
Te betalen netto lonen	136	-
Nog te betalen huur	54.088	-
Nog te betalen overige kosten	8.350	989
saldo per 31 december	103.353	17.049
Balanstotalen	10.430.774	9.557.362

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huur kantoorruimte

De stichting heeft op 17 april 2014 een tienjarige overeenkomst gesloten met Zuid-Afrika Huis V.O.F. inzake de huur van een ruimte in het pand aan de Keizersgracht 141C.

De aanvangshuur is in 2014 vastgesteld op € 15.000 per jaar.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten

10 Beleggingsresultaat	€	€	€
Gerealiseerde koersverschillen		1.236.573	
Dividend			
11 Bibliotheek			
Opbrengsten Boekverkoop	702		
Lidmaatschap Bibliotheek	298		
Opbrengst kopiëren Bibliotheek	30		
Overige baten bibliotheek	914		
		<u>1.943</u>	
12 Evenementen en cursussen			
Opbrengsten Evenementen	619		
Opbrengsten Cursussen	4.285		
Opbrengsten Jubileum 100 jaar	40.801		
		<u>45.705</u>	
13 Overigen			
Vriendenbijdragen	3.796		
Subsidies	3.050		
Overige baten	2.010		
		<u>8.856</u>	
Totaal baten			<u>1.293.076</u>

Lasten

14 Personeelskosten		
Bruto salarissen en vak gheld	134.993	
Loonheffing en sociale lasten	25.573	
Pensioenbijdragen	13.287	
Inhuur medewerkers	2.161	
Overige pers. Kosten	12.171	
		<u>188.184</u>
15 Afschrijvingskosten		
Afschrijving inventaris	25.424	
		<u>25.424</u>
16 Huisvestingskosten		
Huur	54.088	
Gas, water en electra	8.409	
Onderhoud	2.988	
Schoonmaakkosten en overig	8.496	
Verzekering	2.859	
Zakelijke lasten	2.743	
		<u>79.582</u>

VERVOLG TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

17 Kosten doelstellingen	€	€	€
Bibliotheek			
Aanschaf boeken bibliotheek	1.427		
OCLC bijdrage	2.678		
CRM systeem	2.055		
Collectiebeheer	2.207		
		8.367	
Communicatie			
Spectrum Schrijvers	4.440		
Websitekosten ZAH	7.762		
Communicatie (Spectrum/ nieuwe stijl)	2.662		
		14.865	
Verstrekte subsidies en bijdragen			
Studiefonds voor Zuid-Afrikaanse studenten	2.057		
SASNEV subsidie	15.000		
Leerstoel UvA	22.940		
Overige bijdragen	1.000		
		40.997	
Evenementen			
Kosten cursussen	3.520		
Vriendenbijeenkomsten	967		
Jongerenproject	10.515		
Kosten jubileum	59.643		
		74.646	
18 Kantoor-en algemene kosten			
ICT	9.260		
Kopieerkosten	2.727		
Telefoon-en faxkosten	2.035		
Reis-en verblijfkosten bestuur	10.196		
Kantoorbenodigdheden	1.826		
Accountants- en administratiekosten	5.661		
Representatie e.d.	3.768		
Verzekeringen	2.610		
Overige algemene kosten	651		
		38.735	
19 Financiële baten en lasten			
Bankkosten ING	689		
Bank transactiekosten	1.217		
Beheers en overige kosten	33.112		
Transactiekosten Mollie	248		
Overige rente	-64		
Koersverschillen	-33		
		35.168	
Totaal lasten			
			505.968
Resultaat boekjaar			
			787.108

BEGROTING 2024

Baten

Beleggingsresultaat

€

-

Bibliotheek

-

Evenementen en cursussen

-

Overigen

-

-

Lasten

Personeelskosten

220.100

Afschrijvingskosten

25.000

Huisvestingskosten

29.700

Kantoor-en algemene kosten

42.400

Kosten doelstellingen

86.000

Financiële baten en lasten

-

403.200
